Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U102442

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-10-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Холод Інна Володимирівна

2. Holod Inna Volodymyrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Гуманітарні науки. Філологія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 08-10-2021

Спеціальність за освітою: філолог

Місце роботи здобувача: Вінницький національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00497236

Місцезнаходження: вул. Сонячна, буд. 3, м. Вінниця, Вінницький р-н., Вінницька обл., 21008, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 32.051.014

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, м. Луцьк, Луцький р-н., Волинська обл., 43025, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Код за ЄДРПОУ: 02125094

Місцезнаходження: вул. Острозького, буд. 32, м. Вінниця, Вінницький р-н., Вінницька обл., 21100, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 16.21.33

Тема дисертації:

1. ЛЕКСИКО-СИНТАКСИЧНИЙ ПОВТОР У МОВІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ: СТРУКТУРА ТА ПРАГМАЛІНГВІСТИЧНІ ФУНКЦІЇ

2. Lexical-syntactic repetition in the language of the modern Ukrainian press: structure and pragmalinguistic functions

Реферат/анотація:

1. На підставі аналізу теоретичних положень, викладених у вітчизняних та зарубіжних лінгвістичних дослідженнях, а також ураховуючи мовну специфіку газетних публікацій потрактовано повтор, який функціонує на різних мовних рівнях, як лексико-синтаксичний. Повтор на лексичному рівні мови (лексичний) у роботі схарактеризовано як повторення повнозначних чи неповнозначних лексем, словосполучень чи речень в одному висловленні. Повтор на синтаксичному рівні мови (синтаксичний) витлумачено як повторення предикатних, субстанціальних синтаксем, атрибутивних чи обставинних поширювачів, простих речень із переважним уживанням однакових лексем (за винятком синтаксичного паралелізму). Проаналізовано наявні в лінгвістиці класифікації лексико-синтаксичного повтору, узагальнено

їх. З'ясовано критерії, за якими зазвичай класифікують повтор, зокрема: функції в мові, лінеарність, семантика, частота вживання в тексті, експліцитність, специфіка мовного вираження, точність відтворювання мовних одиниць, відповідні мовні рівні, структурно-семантичний критерій. За семантичним критерієм визначено дві основні групи лексичного повтору: з однаковим значенням повторюваних лексем та з різним значенням повторюваних лексем. Ураховуючи структурний критерій, описано підходи до класифікації повтору: за кількістю повторюваних елементів; за будовою повторюваних елементів; за способом розміщення повторюваних елементів. Серед різновидів синтаксичного повтору виокремлено повтор субстанціальних синтаксем. Простежено, що в мові досліджуваних газет переважають повтори об'єктних синтаксем, які виражають предмет, на який спрямовано дію. До об'єктних субстанціальних синтаксем належать синтаксеми дії, процесу, якісної ознаки, стану. До суб'єктних субстанціальних синтаксем, які виражають активного виконавця дії, належать синтаксеми дії, процесу, якісної ознаки та кількісної ознаки. Визначено, що повтор предикатних синтаксем у мові сучасних українських газет спрямований на зображення динамізму оповіді, рідше – статичності, сприяє актуалізації теми публікації й утворенню схожих синтаксичних побудов у складі надфразної єдності; повтор предикатних синтаксем становить змістовий центр речення. Спостережено активне функціювання повторів обставинних (виражають характеристику дії, описаної в тексті) й атрибутивних (уживаються при однорідних субстанціальних синтаксемах та при означуваних словах, які можуть виконувати різну синтаксичну роль) синтаксем-поширювачів. Визначено основні прагмалінгвістичні функції, властиві таким повторам: посилювальну й уточнювальну, рідше – переконування, зіставлення, протиставлення. З'ясовано, що важливим засобом експресивізації мови газетної публіцистики й актуалізації уваги читача є використання лексико-синтаксичного повтору в різних структурних компонентах газетного тексту: основних – заголовка, зачину, основної частини, кінцівки та додаткових – підзаголовка, ліду. Структура газетного тексту зумовлена передусім тематикою, жанровою специфікою, призначенням, змістовою концепцією газет. Установлено, що актуалізації уваги читацької аудиторії досягають також через наявність відвертої чи прихованої авторської позиції в газетній публікації. Авторську позицію диференційовано на три типи, метою яких є спонукання читача до конкретних висновків чи активних дій: автор-спостерігач (інформативний характер), автор-експерт (аналітичний характер), автор-маніпулятор (уплив на емоційно-почуттєву сферу). Указано на те, що доцільність використання в тексті тієї чи тієї авторської позиції визначає жанрова специфіка, а найбільш поширеними жанровими різновидами в пресі досліджуваного періоду є стаття, нарис, інтерв'ю, репортаж, допис, інформація, огляд, звіт, коментар, есе. Виявлено також нові, менш поширені, жанрові різновиди: сповідь, спогад, які належать до художньо-публіцистичної жанрової групи і виконують переважно терапевтичну прагмалінгвістичну функцію. Окреслено функційні параметри лексико-синтаксичного повтору в сучасному українському газетному тексті. Установлено, що функція актуалізації помітно поступається посилювальній та функції конкретизації в усіх жанрових різновидах. З'ясовано, що в інформаційних газетних жанрах повтори не виявляють особливих стилістичних спроможностей і найчастіше виконують декларативну й власне репрезентативну функції, а художньо-публіцистичним й аналітичним жанрам властива реалізація волюнтативної, терапевтичної, акцентуаційної, апелятивної та інших прагмалінгвістичних функцій. Схарактеризовано лексико-синтаксичний повтор двобічно: як окрему стилістичну фігуру і як основний стилістичний прийом створення стилістичних фігур: анафори, епіфори, симплоки, анадиплозису, ампліфікації, хіазму, антитези. Диференційовано стилістичні фігури на ті, які залежать від позиційного розміщення повторюваних елементів (анафора, епіфора, анадиплозис, симплока, хіазм), та ті, які постають на ґрунті семантичних відтінків (ампліфікація, антитеза).

2. Based on the analysis of theoretical positions, as well as taking into account the linguistic specifics of newspaper publications, repetition is interpreted, which functions at different language levels as lexical-syntactic. Repetition at the lexical level of language in the work is characterized as repetition of full or incomplete tokens, phrases or sentences in one statement. Repetition at the syntactic level of language is interpreted as the repetition of predicate, substantial syntaxes, attributive or circumstantial extenders, simple sentences with the predominant use of the same tokens. The classifications of lexical-syntactic repetition available in linguistics are analyzed, they

are generalized. The criteria by which repetition is usually classified are clarified, in particular: functions in language, linearity, semantics, frequency of use in the text, explicitness, specificity of language expression, accuracy of language units reproduction, corresponding language levels, structural-semantic criterion. According to the semantic criterion, two main groups of lexical repetition are defined: with the same meaning of repeated tokens and with different meaning of repeated tokens. Taking into account the structural criterion, the approaches to the classification of repetition are described: by the number of repeated elements; by the structure of repeating elements; by the method of placing repeating elements. Among the types of syntactic repetition, the repetition of substantial syntaxes is singled out. It has been observed that the language of the studied newspapers is dominated by repetitions of object syntaxes that express the subject to which the action is directed. Object substantial syntaxes include syntaxes of action, process, qualitative feature, state. Subjective substantive syntaxes that express the active performer of an action include the syntaxes of action, process, qualitative feature, and quantitative feature. It is determined that the repetition of predicate syntaxes in the language of modern Ukrainian newspapers is aimed at depicting the dynamism of the narrative, less often - static, contributes to the actualization of the topic of publication and the formation of similar syntactic constructions in the supra-phrase unity; repetition of predicate syntaxes is the semantic center of the sentence. The active functioning of repetitions of circumstantial and attributive syntax-spreaders was observed. The main pragmalinguistic functions inherent in the following repetitions are determined: reinforcing and clarifying, less often - persuasion, comparison, opposition. It was found that an important means of expressing the language of newspaper journalism and actualizing the reader's attention is the use of lexical and syntactic repetition in various structural components of the newspaper text: main - headline, beginning, main part, ending and additional - subheading, ice. It is established that the actualization of the readers' attention is also achieved due to the presence of an open or hidden author's position in the newspaper publication. The author's position is differentiated into three types, the purpose of which is to motivate the reader to specific conclusions or active actions: author-observer, author-expert, author-manipulator. It is pointed out that the expediency of using an author's position in the text is determined by genre specificity, and the most common genre varieties in the press of the period under study are article, essay, interview, report, post, information, review, report, commentary, essay. New, less common, genre varieties have also been identified: confession, recollection, which belong to the artistic and journalistic genre group and perform mainly a therapeutic pragmalinguistic function. The functional parameters of the lexical-syntactic repetition of the modern Ukrainian newspaper text are outlined. It is established that the function of actualization is noticeably inferior to the amplifying and concretizing functions in all genre varieties. It was found that in informational newspaper genres repetitions do not show special stylistic abilities and most often perform declarative and actually representative functions, and artistic-journalistic and analytical genres are characterized by the implementation of voluntaristic, therapeutic, accentuation, appellation and other pragmalinguistic. Lexical-syntactic repetition is characterized bilaterally: Lexical-syntactic repetition is characterized bilaterally: as a separate stylistic figure and as the main stylistic method of creating stylistic figures: anaphora, epiphora, simploke, anadiplosis, amplification, chiasm, antithesis. Stylistic figures are differentiated into those that depend on the positional placement of repeating elements, and those that appear on the basis of semantic shades.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Завальнюк Інна Яківна

2. ZAVALNIUK INNA YAKIVNA

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Новікова Ольга Олександрівна

2. Novikova Olha Oleksandrivna

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вітонів Михайло Олексійович

2. VITONIV MYKHAILO OLEKSIIOVYCH

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шульська Наталія Миколаївна

2. Shulska Natalia Mykolaivna

Кваліфікація: к. філол. н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Межов Олександр Григорович

2. Mezhov Oleksandr Hryhorovych

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Костусяк Наталія Миколаївна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Костусяк Наталія Миколаївна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.